

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/75246

Sayı : 72079556-610- 999
Konu : Soru Önergesi (7/75246)

22.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.12.2022 tarihli ve 1128789 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Batman Milletvekili Sayın Feleknas UCA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/75246 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Batman Milletvekili Sayın **Feleknas UCA**'ya Ait 7/75246 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Bakanlık olarak kadına yönelik şiddetle mücadele alanında mevzuat çalışmaları, eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi, verilerin toplanması ve istatistiklerin geliştirilmesi başlıkları altında çok boyutlu ve tüm tarafların katkısı ile kararlılıkla çalışmalar sürdürülmektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun yürürlüğe girmesi, yasal altyapının güçlendirildiğinin ve kadına yönelik şiddetle mücadelenin bir üst seviyeye taşındığının en önemli göstergesidir.

Kadına yönelik şiddetle mücadele yol haritasını belirleyen ve temel politika önceliklerini ortaya koyan ulusal eylem planları 2007 yılından beri düzenli olarak hazırlanmakta ve kararlılıkla uygulanmaktadır. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025), tüm tarafların katkı ve katılımları ile hazırlanmış olup 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ulusal eylem planlarının ülke düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Diğer yandan, Bakanlığımız koordinasyonunda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı işbirliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025) kapsamında Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı imzalanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı da ilgili kurumların katkılarıyla hazırlanmış olup 2023 yılında uygulanacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik yürütülen çalışmalar ve yaşanan sorunlar kapsamında bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda 2006 yılından itibaren düzenli olarak "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" toplanmaktadır. Komitenin 16. toplantısı, Bakanımız başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle 15 Kasım 2021 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

81 il düzeyinde ise, "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu" Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumlar ve ilin en üst düzey yöneticilerinin katılımıyla toplanmaktadır.

Türkiye genelinde, Bakanlığımıza bağlı 81 ilde 112 kadın konukevi 2.779 kapasite, yerel yönetimlere bağlı 33 kadın konukevi 735 kapasite, Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne bağlı 3 kadın konukevi 90 kapasite, sivil toplum kuruluşuna bağlı 1 kadın konukevi 20 kapasite olmak üzere, ülke genelinde 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir.

81 ilimizde bulunan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) de 6284 Sayılı Kanun kapsamında, şiddet mağduruna yönelik tedbirlerin takibi ve izlenmesi ile psikososyal destek, hukuki destek, eğitim ve mesleki destek, sağlık desteği, ekonomik destek ve rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmaktadır.

İlçe düzeyinde sosyal hizmet müdahalesi ve takibini sağlamak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde hizmet sunmak amacıyla 387 Sosyal Hizmet Merkezi bünyesinde şiddetle mücadele irtibat noktası oluşturulmuştur.

Bakanlığımız bünyesinde çalışan “Alo-183 Sosyal Destek Hattı” şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir.

Türkiye’de ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta olan personele ve üniversite öğrencilerine yönelik kadın-erkek eşitliği ve kadına yönelik şiddet konulu eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. Eğitimlerin devamlılığının sağlanması için Adalet, İçişleri, Sağlık ve Milli Savunma Bakanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Bakanlığımız arasında protokoller imzalanmış olup; farkındalık artırma çalışmaları kapsamında 2007 yılından itibaren başlatılan eğitimlerle bugüne kadar; 1.415.277 er ve erbaşa, 75.000 kamu görevlisine, 106.389 Din Görevlisine, 195.693 Sağlık Görevlisine, 359.033 Öğretmene, 457.024 Kolluk Görevlisi olmak üzere toplam 2.628.416 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir. Bakanlığımız ile UNICEF işbirliğinde erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi kapsamında eğitimler gerçekleştirilerek toplamda 1.230 kamu görevlisine ulaşılmıştır. Ayrıca, İçişleri Bakanlığı ile işbirliğinde yürüttüğümüz erkek odaklı yaygın eğitim ve farkındalık çalışmaları kapsamında, “Kadına El Kal-ka-maz” kampanyasıyla 5 milyonu aşkın erkeğe ulaşılmıştır. Organize sanayi bölgelerindeki fabrika ve işletmelerde çalışan erkeklere yönelik çalışmalar kapsamında farkındalık eğitimleri için materyal hazırlanmış olup Kasım 2022 sonu itibarıyla toplam 8.685 kişiye ulaşılmıştır.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle etkin mücadele edilmesi, şiddetin tekrarının önlenmesi, şiddet mağdurunun korunması ve güçlendirilmesi ve kamu görevlilerinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde görevlerini gerektiği şekilde yerine getirmelerini teminen gerekli yasal ve idari tedbirler alınmaktadır. Anayasa, Türk Ceza Kanunu, 6284 sayılı Kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gibi temel yasal düzenlemelerin yanı sıra kadına yönelik şiddetle mücadelede temel rol ve sorumlulukları bulunan Adalet Bakanlığı, Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı gibi bakanlıklar tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarının zaafiyele uğramaması için genelgeler yayınlanmış, özellikle ilgili kamu personelinin görev ve sorumlulukları net şekilde ortaya konulmuştur. Alınan tedbirlere karşın tedbir kararlarının etkin şekilde uygulanmaması nedeniyle şiddetin tekrarı, mağdurun korunamaması veya kadın cinayet vakalarının gerçekleşmesi gibi durumlarda ilgili kamu görevlileri hakkında idari ve cezai soruşturmalarla sorumluluklarının tespitine ilişkin tedbirlerin alınması önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

81 il düzeyinde Vali başkanlığında, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” ilgili kurumların katılımlarıyla toplanmaktadır. Yerel yönetimler de Komisyonun üyeleri olup kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında il düzeyinde yapılan ve planlanan tüm çalışmalar komisyon üyeleri tarafından diğer paydaşlarla paylaşılmaktadır. 81 ilimizde kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında şiddet mağdurlarına ŞÖNİM, kadın konukevleri ve Sosyal Hizmet Merkezi Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Bahse konu birimlerimizin faaliyetlerine ilişkin veriler Bakanlığımız tarafından düzenli olarak derlenmekte ve incelenmekte olup hizmetlerin sunumunda sorun tespit edilmesi durumunda gerekli müdahalelerde bulunmaktadır.

Öte yandan, işgücü piyasasında kadınların güçlenmesi, kadınların işgücüne katılımlarının artırılması konuları ülkemizin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Nitekim, gerek yasal

gerekse politika düzeyinde konuya ilişkin birtakım düzenlemeler gerçekleştirilmiş olup birçok önemli proje ve faaliyet hayata geçirilmektedir. Ayrıca, çalışma hayatında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadın istihdamının desteklenmesi, iş ve aile yaşamının uzlaştırılması amacıyla işgücü piyasasını düzenleyen kanunlarda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

Kadınların ekonomik hayata katılımlarına ilişkin politika düzenlemeleri kapsamında ise; 11. Kalkınma Planı'nın (2019-2023) "Kadın" bölümünde, kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığı önlemek, kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını ve güçlenmelerini sağlamak temel amaç olarak belirlenmiştir.

2023-2025 Orta Vadeli Program'da; kadınların, iş kurma ve geliştirme süreçlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi, karar alma mekanizmalarında ve e-ticaret platformlarında daha fazla yer almalarının teşvik edilmesi, kadın kooperatifçiliğinin güçlendirilerek destekleyici hizmetlerin sunulması ile kadınlarda finansal okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik çalışmaların sürdürüleceği hedefine yer verilmiştir.

Ayrıca, Türkiye'de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2018-2023 yıllarını kapsayan "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda 2023 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır.

Uygulama düzeyinde ise Bakanlığımızca yürütülen "Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi", "Türkiye'de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi", "Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi", "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi", "Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri" ve gerçekleştirilen diğer çalışmalar ile kadın istihdamına yönelik farkındalık oluşturulmasına ve kadınların işgücüne katılımının artırılmasına katkı sunulmaktadır.

Kadına yönelik şiddet eylemlerinin soruşturulması ve kovuşturulması süreçleri ile 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbire hükmedilmesi süreçleri yargı mercilerince yürütülmektedir. Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımız 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 20/2 maddesinde yer verilen; "Bakanlık, gerekli görmesi halinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idari, cezai, hukuki her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir." hükmüne istinaden davalara müdahil olmakta ve bu kanun hükmü uyarınca mağdur olanların yanında hukuki süreçleri takip etmektedir.